

VILÁGOS SÁG

II. ÉVFOLYAM

MINDENT A GYŐZELEMÉRT!

39. SZÁM

A föld azé, aki megműveli

Az Országos Demokrata Arcvonal Északerdélyben azonnal megkezdi a földreform végrehajtását

KOLOZSVÁR, febr. 17. Csütörtök délelőtt tárgyalta az Országos Demokrata Arcvonal északerdélyi konferenciája a földkérdés demokratikus rendezését a földművelés azonnali földhözjuttatása érdekében. A történelmi jelentőségű ülésen élesen ki-domborodott a román és magyar földművelés radikális földkövetelése s ugyanakkor a munkásság ama el-főként szándéka is, hogy szervezett-ségével azonnal megvalósításhoz se-gítse a földreformot, még pedig a nem-

zeti jogegyenlőség alapján.

Az agrárbizottság javaslatát román nyelven Chița Iulian dr. vár-megyei főtitkár, magyar nyelven Venczel József dr. a Magyar Népi Szövetség kolozsvári kiküldöttje olvasta fel. Az agrárbizottság javaslata az északerdélyi földreform-kérdés megoldását tartalmazza. A vitát mind-végig a legnagyobb érdeklődés ki-sértte.

Bruder Ferenc, a Szociáldemok-rata Párt kolozsvári kiküldöttje volt

az első hozzászóló.

— A nagyjelentőségű agrárjavas-lathoz a következőket kívánom hoz-záfűzni: Ismerem a román és a ma-gyar falvakat, tudom, hogy mindkét nép a megbékélés mellett van. De még ma is akadnak uszítók. Az a határozott javaslatom, hogy ha va-laki a nemzeti uszításban részt vesz, annak haladéktalanul kobozzák el az összes földjeit! (Helyesítő közbe-kiáltások, hosszas taps.)

de ki kellett rá térni a parasztság egyetemes érdeke szempontjából — fejezte be a rendkívül nagy érdeklő-dést és meglepedést kiváltó beszé-dét Lakatos István.

Ezután Vargancsik Lajos, a Ma-gyar Népi Szövetség csikmegyei ki-küldöttje emelkedett szólásra:

— Kérem az értekezletet, hogy az erdők szétosztását halasszák el, mert ez bonyolultabb munkát igényel, mint a földosztás. A földosztásnál szigorúan figyelembe kell venni azt, hogy kinek van szüksége telekre és csak a rászorultaknak kell adni. Né-zetem szerint — hangoztatta a szó-nok — elsősorban azoknak a mőcok-nak és székelyeknek kell földet adni, akik nem ismerik a teher kenyeret. (Ugy van! Ugy van! Lehetetlen, hogy 1945-ben még legyenek ilyenek is!)

Demeter András, Háromszék vár-megye főispánja, kéri, hogy a feles-művelést szüntessék be, mert aki felibe vállal, az nem munkálja meg ugy a földet, mintha az sajátja volna! (Hosszas taps). Javasolja, hogy a tavaszi munkák elvégzése céljából minden vármegyében állít-sanak fel egy-egy munkaügyi fel-ügyelőt.

Ezután Chița Iulian dr. és Ven-czel József előadók válaszoltak a hozzászólásokra. Válaszukban kü-lönösen azt emelték ki, hogy a bi-zottság figyelemmel volt a nemzeti uszítókra és benne is van a javas-latban, hogy a nemzeti uszítók va-gyonát el kell kobozni és ki kell osztani. Ennél a kijelentésnél a te-remben lévő összes kiküldöttek élén-ken helyeselték és hosszu, viharos tapsal tüntettek mind a szónokok, mind az ezen javaslatot előterjesztő kiküldöttek mellett. A nagyjelentő-ségű földreform-tervezet tárgyalásá-nál általában mindvégig rendkívül emelkedett és izgalmas volt a han-gulat. A kiküldöttek a földreform-kérdésnek mielőbbi gyors megoldá-sát követelték és méltatták a terve-zet nagy jelentőségét Északerdély ro-mán és magyar földműves lakossága szempontjából.

Az agrár-bizottság határozati ja-vaslata körül folyó vita befejezése után Vescan Teofil dr., Goldberger Miklós és Jordáky Lajos tartották meg az értekezletet bezáró beszé-düket. Hangoztatták, hogy a konfe-renciának nemcsak politikai, gazda-sági és kulturális jelentősége volt, hanem egy új kormányzatnak a megindulását is jelenti. A végrehaj-ló bizottság szükségesnek látja, hogy felhívással forduljon az egész nép-hez, s Északerdély politikai program-ját közölje Északerdély minden lakó-jával. Szükségesnek tartják annak hangoztatását, hogy az a végrehaj-ló bizottság, amelyet a konferencia vá-lasztott, törekedni fog, hogy Észak-erdély megyéiben a demokratikus közigazgatás, amely a felszabadulás után kialakult, megmaradjon és to-vábbfejlődjék! A Vörös Hadsereg is azért támogatja az iltani lakossá-got, hogy az északerdélyi demokra-tikus intézmények minden körülmé-nyek között megmaradjanak.

A konferencia kiküldöttjei viharos tapsal és felkiáltásokkal eltették a Vörös Hadsereget, Sztalin marsallt és az északerdélyi népek békés együttélését és egyenjogúságát.

Egyetlen talpalatnyi föld se maradjon ugaron!

Ezután Soós József, az ODA ma-rosvásárhelyi kiküldöttje emelkedett szólásra. Az értekezlet rokonszenves szónoka a következőket fejtette:

— Én, aki parasztszülőktől származom s aki ma is foglalkozom gazdálkodással, tudom, hogy ez a földreformjavaslat, melyet itt most előterjesztett a bizottság, nemcsak egész Erdélynek, hanem az egész Európának becsületére és tisztessé-gére válik! (Tomboló taps!) Javaslom, hogy ez a konferencia kötelez-ze azokat a környező községeket, ahol a föld kiosztásra kerül, hogy egyetlen ekenyom, egyetlen talpalatnyi föld se maradjon ugaron! (A ki-küldöttek sokáig tapsolták a szó-nokot.)

Bernáth Ernő, a Magyar Népi Szö-vetség marosvásárhelyi kiküldöttje, a javaslat 10-ik pontjához szólott hozzá.

— Mivel Erdélyben igen sok hely-en nem jut a földművesek részére elegendő kiosztandó föld, az a ja-vaslatom, hogy a szászok által el-hagyott birtokokból csak az 50 hek-táron felüli birtok osztassék ki, az 50 hektáron aluli birtokokat pedig települési célokra használják fel.

A kiküldöttek helyeslőleg vették tudomásul a hozzászólást.

Ambrus Zoltán lelkes, a Magyar Népi Szövetség udvarhelymegyei ki-küldöttje javasolja, hogy a kiosztan-dó szász földeknél a bizottság legyen tekintettel a székely, különö-sen a csiki népeleslegre és részesít-sék őket is a kiosztásra kerülő me-zőgazdasági ingatlanokból.

Pásztai Géza dr., a Szociáldemok-rata Párt kolozsvári kiküldöttje kéri, hogy a javaslatban ne beszéljenek egyszerre hektárról és holdról is, mert ez félreértésre adhat alkalmat. A kiosztásnál, mielőtt a kiosztásra kerülő földmennyiséget meghatáro-znak, vegyék figyelembe a föld mi-nőségét is, mert jöminőségű földből kevesebbet, a gyengébb minőségű-ből többet kell juttatni. Azon föld-nélkülieket, akiknek a mostani föld-osztással sem tudunk földet juttatni, az ipari termelésbe kell bevonni. Vé-gül indítványozza, hogy foglalkozzék a bizottság a tagosítás kérdésével is. Csatlakozik ahhoz az indítványhoz, amely azt javasolja, hogy a faji gyű-löletet szítók vagyonát azonnal el kell kobozni.

Bojan Pavel, a Frontul Plugarilor kolozsvári kiküldöttje, a következők-kel fordul az értekezlethez:

— Felteszem a kérdést, vajjon a kisajátítás alá nem kerülő 50 hek-tárba beszámított-e a kert és a gyümölcsös is? Nézetem szerint az

50 hektárba a kertet és a gyümölcsös-t is be kell számítani, mert hiszen az is jó hasznot hajtó föld. Az erdőket, természetesen nem kell beleszámi-tani. Kívánatos, hogy a kiosztásra kerülő föld mielőbb jusson az igénylők birtokába! — fejezte be hoz-zászólását Bojan Pavel.

Biró Lajos, a Magyar Népi Szö-vetség gyergyószentmiklósi kikül-döttje kéri, hogy a telepítésnél ve-gyék figyelembe a csiki népeles-leget is.

Következő felszólaló Pop Ștefan kiküldött. Javasolja, hogy az egy személynek juttatott föld legkisebb mennyisége három holdról öt holdra

emeltessék fel. Szükségesnek tartja azt is, hogy román nemzetiségű la-luba román, magyar lakosságu la-luba pedig magyar anyanyelvűeket telepítsenek.

Mezei Lajos, a Magyar Népi Szö-vetség kolozsvári kiküldöttje, azon a nézetem van, hogy a városon dol-gozó, de lakni falura hazajáró ipari munkásoknak nem falun, hanem vá-rosban kell ház- és kerthelyet adni. Jobbminőségű földből kevesebbet, gyengébből többet kell juttatni az igénylőknek. A szász földek betele-pítésénél kéri, legyenek tekintettel a székely, különösen a csiki népeles-legre.

A földművesek maguk mondják meg, kinek kell föld!

Goldberger Miklós, a Kommunista Párt északerdélyi tartományi titkára, hangsúlyozza, hogy nem a bizottság kell megállapítsa azt, hogy kinek van szüksége földre, hanem maga a földműves lakosság. A földművesek tudják a legjobban azt is, hogy ki miért ment el és kinek miért van nagyobb szüksége segítségre, földre? Románnak, magyarnak egyaránt szük-sége van földre. Javasolja, hogy ne csak földet adjanak a mőcoknak, hanem házat is.

Lakatos István, a Szociáldemokrata Párt kolozsvári kiküldöttje, felhívja a bizottság figyelmét arra a fontos közzgazdasági szempontra, hogy a földosztásnál, amennyiben arra lehe-tőség mutatkozik, legyenek figye-lemmel arra, hogy a földosztás kö-vetkeztében a termelés lehetőleg ne csökkenjen. A földkérdést ugy kell megoldani, hogy azáltal a föld-műves lakosságot kapcsoljuk szor-osan a munkássághoz. Termelési szempontból kívánatos, hogy akinek mintagazdasága van, annak huszonöt hektárral többet kell adni. Ez nem akar pusztán jótétemény lenni, hanem azért kell ezt tenni, hogy ellathas-sák a kisgazdákat, például minőségi apaállatokkal. Két-három holdas föld-ekből csak úgy lehet megenni, ha az egész közzgazdasági életünket at-

állítjuk belterjes gazdálkodásra.

— Nemsokára eljőhet az az idő — hangoztatta Lakatos István —, hogy az egész mezőgazdaságunkat átállít-hatjuk belterjes gazdálkodásra. Ha átállítjuk gazdaságunkat zöldségter-melésre, tej- és lenteldolgozó és más szövetkezeteket létesítünk, konzerv-gyárakat alapítunk, akkor két-három hold földből is meg tud majd élni egy család. Tehát mi a célunk? Ugy beallítani a gazdaságokat, hogy ne csak tengődjenek, hanem meg is tud-janak élni a gazdák! (Viharos taps, élénk helyeslés, közbekiáltások: Ugy van! Ugy van!) Például a bóstati gazdák — folytatta a szónok — két-három hold földből tisztességesen megélnék. Miért? Azért mert kor-szerűen gazdálkodnak és specializál-ták magukat Kolozsvár zöldségellá-tására. A mezőgazdaság általános át-állítását elő kell készíteni s erre csakis mintagazdaságok képesek. A szövet-kezeti mozgalom szabad emberek szabad egyesülésén alapul! (Hosszas taps.) A földművesek pedig szövet-kezetekbe tognak tömörülni, szövet-kezeti alapon tognak olcsón vásá-rolni és eladni. De addig is, amíg ezt megvalósítjuk, a mintagazdaságok kell jöminőségű vetőmagot és felsze-releket adjanak az elosztó szövet-kezeteknek. Mindezek elvi kérdések,

Kisajátítás alá esik minden 50 hektárt (87 katasz-trális holdat) meghaladó birtok, tekintet nélkül az ér-dekelt földbirtokos nemzetiségére és családtagjainak számára.

A német hadsereggel eltávozott szászok földbirtokai teljes egészükben, minden tartozékukkal együtt elkob-zandók.

Földkiosztásban csak földművesek részesülhetnek.

Az északerdélyi konferencia határozataiból

Filmfelvétel helyett

A vármegyháza disztermében, tornyos támlájú székekben, az egykori méltóságos, frakkos főispánok, hideg, villogó szemű megyei jegyzők és más nagyhatalmu urak helyett három napig ülésezett Északerdély népképviselői. Közöttük nem egy félévvel ezelőtt még rácsok mögött, négy fal között járkált fel s alá a börtöncellákban, vagy valahol az arcvonal rettentő poklában, mint megbízhatatlan munkaszolgálatos, löszert cipelt, sáncot ásott, katonahullákat földelt. A fasiszta sajtó ugyanakkor hazaárulónak, az emberiség átkának nevezte őket s mindent elkövetett, hogy a tömegeket ellenük ingerelje. És mégis, ezek a meghurcolt, megkínzott, megrágalmazott vezetők a vármegyháza disztermében a tegnapi rágalmozók, kínzók, pöffeszkedő hatalmasok helyére ülve, bizalommal adták ki a jelszót:

— Ki az utcára!

Hívták a gyárak, a monostori és hóstáti földek, az irodák és kisipari műhelyek, a jobbára üres boltok népet; csütörtök délután 4 óra gyülekezzenek a Szabadság-terén és nyilvánítsák ki Északerdély népeinek akaratát! Követeljenek ODA-kormányt s mondják ki: földet a falvak nincsteleneknek! És hirdessék román-magyar testvériséget!

Azokat hívták, akik előtt megrágalmazták őket, akiket a fasizmus a zsidók, románok és demokrata magyarok, a kommunisták és szociáldemokraták ellen próbált uszítani. Az északerdélyi vezetőség azokat hívta szabad akaratnyilvánításra, akiket azelőtt némaságra, cselekvőképzetlenségre bágyasztottak. Vajjon Kolozsvár népének lesz-e bátorsága, lesz-e bizalma, lesz-e a román-magyar testvériségre hajlamossága? s lesz-e elég politikai bölcsessége megérteni egy Országos Demokrata Arcvonal szükségét?

Ezekkel a kételyekkel állhatott volna ki egy — a kolozsvári viszonyokat nem ismerő — filmező csütörtök délután a Mátyás-szobor talpazatára, hogy a filmbírádó részére mozgóképre vegye egy tömegmozdulás mozzanatait. És talán akadnak is olyanok, akik már három óra-órát ott állogáltak sanda tekintettel a főtéri kirakatok előtt és várták, kívánták a kudarcot.

Fél négy órakor azután a boltosok lehúzták kirakataik redőny-szempeleit s elsiettek valahova. Talán haza elbujni — gondolták a kudarcsők — kár a sietségért, nem lesz itt semmi! De azután leesett az átluk. A boltosok nyolcas sorokba rendezkedve, hamarosan visszatértek a főtérre és együtt tüntettek a munkásokkal. A rezesbandával, lengedező piros zászlóval jövő vasutasokkal, akik bőrközlényesen, folozott zubbonyokban, nehéz traverzvasak-rágtá ruhákban, de fényesre, ünnepiesre felkészített lélekkel és katonaszerű lépéssel, menetelve kiáltották elszavaikat.

A hitetlenkedő, a régi világnak szurkoló, ámulva, belésápadva látta, hogy jönnek a fások is régi, sokat dugdosott vörös zászlóik alatt. Az építők felvonulása azonban megborzongatta a régi világ cinkosait. Ime mégis, itt a kudarc, lám az építők nagy táblát hoznak maguk előtt, rajta hatalmas horogkereszttel Igen ám, de... ó, micsoda csalódás, a horogkeresztre felhuzva — Hitler fiyegelt!

— A Vezér bekapta sajtó horgát — hívtam fel jó hangosan egyik munkásbizalmi figyelmét az építőmunkások horogkeresztes táblájára.

Közben összeszorult a torkom. Jöttek a dermatisták is, hatalmasan, szívesen, elevenen, tarkítva zászlókkal, jelszavas táblaerdőkkel, frissre, pirosra szépült munkáslányokkal, vidámsággal a munkásmenyecskekkel, tengersok dolgozó anyával, megfiatalodott proletáramyokkal. A városháza elé álltak fel a számkura kijelölt helyre, s melléjük az Egyetem utcából felsorakozott a köztisztviselők,

az egyetemek, a klinikák, a városi tisztviselők tömege. A Szabadság-terre nyíló utcák mindegyikén ömlött befelé a nép.

Szépen rendezve igazodott minden üzem, hangszórók igazgatták, ki hova álljon! Helyükön voltak, a vöröskarszalagos bizalmiak is. Közben felvonultak a fehérkendős hóstáti asszonyok, hajduruhás legényeik és fel velük Méra, Szucság szép embeerei. Aztán az Ekékek Frontja, a Demokrata Zsidó Népközösség megviselt serege, az unitárius és református iskolák, a katolikus gimnázista diákok, egyetemisták. Ezek lettek volna azok, akik tavaly még zsidókat vertek s román pópák szakállát cibálták?

Nem, azok nincsenek itt. Azokat elsodorja az arcvonal és a menekülés fergelege.

Itt most valóban csak a tiszta szándékuak vonultak fel. A felszabadulás hat hónapja megfüröszöltte a szíveket. A Szabadság-terén szabad Kolozsvár szabad népe emelte fel tekintetét az Erdélyi Bank erkélyén mikrofon elé álló szónokokra. Minden szónok külön történet, de együttrévé mégis egy hatalmas, megírásra váró társadalmi regényt, a szabadságért küzdők regényét adják.

Minden szónok neve külön fogalom s immár történelmi név. A holnapi iskolás könyvek történelmi hősei: Vescan, Veress, Timofi, Jordáky, Balogh, Goldberger, Lakatos, Simó, meg a többi. E nagygyűlés után keresztneveik nélkül is megkülönböztethetők a többi más, hasonló nevéktől.

De mégis, a nagygyűlés legnép-

szerebb alakjai azok a névtelen vörös katonák voltak, akik az Erdélyi Bank ablakából kíváncsian, tetszettel hajoltak az őket éljenző tömeg fölé. A Vörös Hadsereg említése, Lenin és Sztalin nevének a mikrofonba kiáltása egyetlen hatalmas és boldog, felszabadult kiáltássá oldotta fel a főtérre áradt harmincezer főnyi tömeget. Az éljenzés hosszú percekig le nem halkult, le nem hervadt az ajkakra, valahányszor a felszabadító seregeket méltatták a szónokok.

De a szó nem elég színes, nem elég hű ahhoz, hogy pótolja a filmet, hogy mindazt visszaadja, amit e nagy felvonulás látványa nyújtott. Különösen erőltlen és fakó arra, hogy megelevenítse azt az idegbe, szivbe markoló mozgó képet, amit akkor láttunk, amikor Kolozsvár népe díszmenetben, nyolcas sorokban elvonult az Országos Demokrata Arcvonal északerdélyi végrehajtó bizottsága előtt a Városi Színház és a román katedrális között húzódo utcán. Az embersorok bal keze ökölbe szorulva lendült üdvözlésre, a munkászenekarok fíradhatatlanul fújták az indulókat, magyart és román egyaránt.

Kolozsvár népe méltónak bizonyult önmagához. Ki mert jönni az utcára és tudta, miért jött ki. Lepergett róla minden ráfröcskölt fasiszta hazugság, látszat volt az emyedség, s nem igazi érzés a nemzeti gyűlölködéssé, Kolozsvár valóban és visszavonhatatlanul Erdély fővárosának bizonyult. Minden itt élő anyavárosának. Boldog vagyok, hogy szülővárosomnak nevezhetem. Nagy István

A VÖRÖS HADSEREG

*Mint áradat, zúdul keletről nyugatra;
tankjai nyomán a lomha föld remeg —
börtönök nyílnak, rabbiincek hullnak,
ahol jár a Vörös Hadsereg!*

*Tűzrészektől lángpiros az égbolt,
a Hitler-horda fut — s már messze jár...
és kezet nyújthat új világok orman
minden polgár, minden proletár!...*

*Elvtárs, testvér! Erzed? A szabadság
földjeim már új tavasz lebeg —
s könnyeinknek forró szivárványán
csillan át a Vörös Hadsereg.*

*Jöttek Dontól Berlin kapujáig;
áldott, szabad, tiszta fergeteg —
s ha béke lesz, a hullámzó kalászoik
békéjéért hullt e hadsereg...*

*Ha fiad kérdi, mondjad el fiának,
hogy fény gyűlt ki a szolgaság felett —
s hogy szolgaföldön szabadok aratnak,
ők tették —, a Vörös Hadsereg!*

Vasvári István

Az új szakszervezeti világszövetség megalakításáról tárgyal a kongresszus

LONDON, február 17. (Rádió). Londonban szombaton tartották meg a szakszervezeti világkongresszus záróülését. Ezen az értekezleten az új szakszervezeti világszövetség megalakításáról tárgyaltak. A tanácskozáson elfogadták a békenemzetekre vonatkozó kiáltványt, mely leszögezi, hogy minden há-

borus gonosztevével felelősségre kell vonni, s likvidálni kell a náciizmus és fasizmus minden formáját. A továbbiakban a kiáltvány leszögezi, hogy az elpusztított területeket a németek kell majd ujjaépítsék. Az ujjaépítésnél a németek nemzetközi fellügyelet alatt fognak majd dolgozni.

Taggyűlést tart az újságírók szakszervezete

KOLOZSVÁR, február 16. A Hivatásos Újságírók Szakszervezete február 19-én hétfőn délután 5 órai kezdettel Jókai utcai helyiségében teljes taggyűlést tart, amelyre ezután pontos időben való megjelenést kéri fel a tagtársakat, valamint az összes román és magyar közirókat, kiadóhivatali tisztviselőket és a lapelölők és lapírások egy-egy megbízottját. A taggyűlés tárgyszövege a kö-

vetkező: 1. A Szakszervezeti Tanács kiküldöttjének beszámolója a Bukarestben rendezett szakszervezeti kongresszusról. 2. Az újságíró szakszervezet tagozatának (szakosztályainak) megalakítása. 3. Az Újságíró Otthon megszervezése. 4. Beszámoló a február 24-én rendezendő újságíró-bál céljáról és előkészületeiről. 5. Indítványok. 6. Határozatok.

1:50

Az Országos Demokrata Arcvonal kolozsvári konferenciája magáévátette Közigazgatási és Pénzügyi Bizottságának azt a határozatát, mely a pengő és a lej viszonyát 1:50 arányban határozta meg.

A nagyjelentőségű határozatnak oka az a pénzbőség, amely Dél-erdélyben és az Okiráltságban mutatkozott egyfelől s az a bankjegyhiány, amely Észak-erdélyben van másfelől.

Pénzgazdálkodásunk árufedezeti elven épül fel, ami annyit jelent, hogy a pénz annyit ér, amennyit érte vásárolni lehet. Tehát a pénz értékét az árak jelölik meg. Kétségtelen, hogy drágaság van nálunk is, a volt bécsi határon túl is. Nálunk azonban nem volt bankjegykibocsátó fórum, amely ezt a drágaságot a bankkóprés mozgásbaindításával utólrni szándékozhatott volna, a bukaresti Nemzeti Bank viszont, olyan mértékben bocsátott ki pénzt, ami már inflációt jelent. A mi pénzünk mögé munkával és kitartással még lehet árut állítani, tehát vásárlóértékét még megmenthetjük, a lej vásárló értékét azonban márcsak deflációs művelet, tehát a pénzmenyiség csökkentése mentheti meg.

Kétségtelen, a mi pénzünk is romlott a fasizmus elleni háborúval való bekapcsolódásunk és tehervállásunk óta. Semmiesetre sem igazodás mértékeképpen, mégis meg kell említenünk, hogy a zürichi tőzsdén a pengő és a lej aránya előbb 1:72, majd 1:60, ma pedig 1:44.

A bukaresti pénzbőség azt eredményezte velünk szemben, hogy ma már odáig jutottunk, hogy akármelyik bukaresti kiskereskedő akármely északerdélyi vármegye árukészletét felvásárolhatná, ha a két pénz közötti arányt nem szabályozhatnánk. A kolozsvári 250 pengős cipő Bukarestben 200 lej, a székelyföldi burgonyát háromszorosan áron adják el Dél-erdélyben, egyszerűen azért, mert az itteni és az ottani árak között ilyen nagy különbségek vannak.

Az Országos Demokrata Arcvonalnak már most jóelőre kellett gondoskodnia az északerdélyi pengő lejjé való átváltásának jövőbeni kulcsáról is. Ha pénzünket a régi, 1:30 arányban váltanák majd át, az Észak-erdély teljes tönkremenését eredményezné... Észak-erdély ugyanis kimaradt abból az inflációból, amely Románia lakosságát gyűrűződvé, fokozatosan érte, és ha adott pillanatban az infláció hulláma egyszerre borítaná el Észak-erdélyt, az olyan helyzetbe hozna bennünket, hogy az utjonnan kialakult árakat megfizetni nem bírnánk.

Kétségtelen, hogy azokat a munkásokat és tisztviselőket, akiket a CFR vagy más romániai hatóság vagy magánvállalat fizet lejjben, az ujjaértékelt pengő-lej arány hátrányosan érinti. Azonban köztudomású, hogy például egy bukaresti CFR-munkás havi jövedelme 60.000—62.000 lej, a kolozsvári munkásság pedig saját szakszervezetein keresztül 1200 pengőben maximumlla fizetését. A kongresszuson Észak-erdély vasúti munkássága határozott ígéretet kapott, hogy fizetését a bukaresti CFR-munkások fizetéséhez fogják viszonyítani, és az az összeg, amit most havonta kapnak, csak előlegként jelent. Jól tudjuk azt is, hogy a mostani reakció minden eszközzel azon van, hogy bemutasson nekünk mindazokat a gazdasági „hátrány”-okat, amelyek bennünket a román hatóságok kitalálása miatt ér. Egyik ilyen „hátrány” a CFR és más alkalmazottak rosszabb fizetése. Ez azonban semmiesetre sem fog mást eredményezni, mint azt, hogy egy okunkkal több legyen ODA-kormányt követelnünk Románia élére.

Somlyai László

Biztosították a kolozsvári magyar egyetemi oktatás folytonosságát és a román egyetemi oktatás megkezdését

Az egyetem kétnyelvűsége lehetővé teszi az önálló kolozsvári román és magyar egyetem megalapozását megfelelő demokratikus tanárok bevonásával — Az északerdélyi ODA-kiküldöttek bizalmukról biztosították az ittmaradt magyar egyetemi tanárokat

KOLOZSVÁR, február 17. Az Országos Demokrata Arcvonal északerdélyi tanácskozásán hosszúságú vita után megdőlt a kolozsvári egyetemi oktatás kérdése. Tisztázódott, hogy a legsürgősebb feladat a még hiányzó román egyetemi oktatás biztosítása a folyamatos magyar előadások mellett s így szükségképpen kétnyelvűvé kell átalakulnia az egyetemnek mindaddig, amíg a hiányos román és magyar tanári kar kiegészítése lehetővé nem teszi önálló román és magyar egyetem felállítását Kolozsvárra, a demokratikus haladás és a jogegyenlőségen alapuló román-magyar együttműködés szellemében.

Csütörtökön délelőtt a Világosság tegnapi számában már közölt egyetemi vita folytatásaként Rajty Tivadar dr. egyetemi tanár a külön román egyetem mielőbbi felállítását sürgette s a külön magyar egyetem megtartását kérte.

A következő felszólaló Balogh Edgár, a kolozsvári Magyar Népi Szövetség elnöke. A Magyar Népi Szövetség nevében határozott és feltétlen bizalmát hangsúlyozza az Országos Demokrata Arcvonal iránt. Megállapítja, hogy Északerdélyben nincsen olyan magyar ember, aki ne ragaszkodnék az önálló kolozsvári magyar egyetemhez. Az ODA határozottan állást foglalt amellett, hogy a magyarságnak ezt a jogos kívánságát, amint erre lehetőség nyílik, azonnal a megvalósulásához segíti. Bizalommal az Országos Demokrata Arcvonalhoz, az északerdélyi konferencia hozzájárult a közös román-magyar egyetemi mag létesítéséhez, amelyből azután az önálló egyetemek kifejlődnek. Javasolja, hogy küldjön ki a konferencia egy vegyesbizottságot, amelyet ebben a kérdésben döntési joggal ruházzon fel s egyben bejelenti, hogy a Magyar Népi Szövetség azonnal megkezdi az önálló kolozsvári magyar egyetem megalapításának előkészületeit minden illetékes magyar tényező bevonásával.

Lakatos István, a Szociáldemokrata Párt kolozsvári kiküldöttje, tekintettel arra, hogy a múltban a rossz anyagi viszonyok között élő munkásságunk nem volt meg a lehetősége ahhoz, hogy érettséget szerezzon, javasolja, hogy a különben megfelelő felkészültséggel rendelkező munkásoknak adassék meg a lehetőség arra, hogy egyetemi tanulmányokat folytathassanak. Lehetetlen tartja azt, hogy a jövőben is csak ösztöneivel lehessen elérni a katonanál a tisztai rangfokozatot.

Hozzászóltak még: Zöld Sándor a Párisi Szakszervezeti Tanács, Bonyhádi József az udvarhelyi Szakszervezeti Tanács, Székely Mihály a déli Magyar Népi Szövetség, Valcu Timotei a kolozsvári román Hazafiak Szövetsége nevében.

Az egyetemi kérdéssel kapcsolatban a felszólalóknak Vescan Teofil dr. válaszolt. Ismételt hangsúlyozza, hogy az ODA már leszögezte egyszer az önálló román és magyar egyetem szükségességét. Egyelőre azonban meg kell elégedni a közös román-magyar egyetemi mag létesítésével, mert csak ehhez van megfelelő demokrata érzelmű tanárszemélyzet. Az ODA minden igyekezetet azon lesz, hogy az önálló egyetemet mielőbb felállítsa. Ugy hiszi, hogy mind a magyar, mind a román tömegeknek bizalmuk van az Országos Demokrata Arcvonal iránt s így nem vonják kétségbe azt, hogy az önálló egyetemet valóban fel is fogják állítani. Ezután Pogăceanu Vasile, az érte-

kezlet elnöke, szavazás alá bocsátja az egyetem kérdését.

Az értekezlet szótöbbséggel elfogadta a bizottságnak az ideiglenes kétnyelvű egyetem létesítésére vonatkozó javaslatát.

Igy az értekezlet az alábbi határozatot hozta:

HATÁROZAT

Az Országos Demokrata Arcvonal északerdélyi konferenciájának 1945 február hó 12-én tartott teljes ülésén bemutatott általános és politikai jelentés alapján, amelyet a konferencia 1945 február hó 13-i teljes ülésén egészében és részleteiben egyhangulag megszavazott, indítványozzuk, hogy Kolozs vármegye és Kolozsvár város főispánja egy törvényrendelettel oldja meg az egyetem kérdését, tekintetbe véve az egyetemi szakértők következő hat képviselőjéből alakított bizottság véleményét:

1. Tudor Bugnariu, 2. Csögör Lajos dr., 3. Jancsó Elemér dr., 3. Jordáky

Lajos, 5. Liviu Teia dr., 6. Teofil Vescan dr.

Ez a bizottság javasolni fogja a 413—1945. számú kolozsvári főispáni rendeletnek a módosítását az általános és politikai jelentésben elfogadott általános és technikai elvek alapján, amelyek előírják mind a román egyetemi oktatásnak a megkezdését, mind a magyar egyetemi oktatásnak a folytatását egy közös kolozsvári egyetem keretében, amelyből alakuljon ki, akkor, amikor ez gyakorlatilag lehetséges lesz és azt az egyik fél megindokoltan kérni fogja, két különálló egyetem Északerdélyben, a két fél közötti kölcsönös megegyezés alapján az együttműködést és szétválást illetőleg.

Ezt a javaslatot az Országos Demokrata Arcvonal északerdélyi konferenciája elfogadta s kilenc északerdélyi megye főispánja és az ODA északerdélyi Végrehajtó Bizottságának tagjai szavazták meg Északerdély lakosságának nevében.

A szavazás és a határozat meghozatala után Balogh Edgár újra szót kért s a következőket mondotta:

— Szavazás történt, mely bizalmat jelent az Országos Demokrata Arcvonal iránt., Aziránt, hogy a magyarnyelvű oktatás folytatódik, a románnyelvű oktatás megkezdődik és lehetőség adódik a közös demokrata magban mind a román, mind a magyar egyetem felállítására. Hogy félreértés ne legyen és bizalmatlanságnak ne tűnjék fel ez a határozat a mai magyar egyetemi oktatást folytató tanárokkal szemben, indítványozom, köszönjük meg egyöntetűen itt, ebben az órában, hogy a kolozsvári egyetemi tanárok életük kockázatával itt tartották az egyetemet s így mind az önálló kolozsvári román, mind az önálló kolozsvári magyar egyetem számára, melynek kulturális folytonossága meg nem szűnik, lerakták az alapot és kérjük fel őket, hogy bizalommal viseltetve a jövő iránt, vegyenek részt a közös munkában mindkét önálló kolozsvári egyetemünk jövője érdekében.

A konferencia lelkes tapssal bizalmát nyilvánította a fasiszta kiűrtési parancsokkal szembeszegült s az egyetemi oktatás folytonosságát biztosító magyar egyetemi tanárok iránt.

A kulturális bizottság határozati javaslatának vitái után az egyes felszólalásokra román nyelven Tudor Bugnariu, magyar nyelven pedig Jancsó Elemér dr. válaszolt.

Szabad szó

A nyugdíjasok segélykiáltása

Nem is tudom, hogy miként fogják hozzá e szomorúan tragikus kérdés, a nyugdíjas-kérdés nyilvánosság elé kívánczoló felhozásához? Ez a kérdés különösen Kolozsvár testén megborzongatóan tátongó seb. Négyezeröttszáz nyugdíjas majdnem ugyanannyi család s így — ha csak két tagot veszünk átlag egy-egy nyugdíjasra — kilencezer kolozsvári lélekről van szó, amely szám Kolozsvár lakosságának körülbelül 12 százaléka.

E számból, ha le is ütünk vagy ketőezer lelket, mint akik nincsenek rászorulva a nyugdíjra, mert vagy keresnek, vagy van vagyonuk, a többi fennmaradó hétezer lélek a legnagyobb mérvű nincstelenségnek van kitéve! Hajmeresztő az a nyomor, amelyben néhány ezer nyugdíjas s nyugdíjas-tag leledzik magatehetetlenül, minden reménytől megfosztottan, teherként mindenkitől elhagyottan, várva a megmentő halált.

Pedig hát, nehogy valaki is azt

higye, hogy saját hibájukból kifolyólag jutottak ebbe a helyzetbe! Nem, hanem egy rothadt társadalomnak az áldozata, amelynek a velejárója a háború, a nagy tömegek nyomora s a kevesek duskálkodása. A nyugdíj nem alamizsna avagy kegydíj. Azért voltak kicsinyek a fizetések, megvontak le belőlük bizonyos százalékokat, hogy ilyképpen fedezzék a nyugdíjakat e megtakarításokból s levonásokból. Tehát a nyugdíj szintén munkadíj. Egy ledolgozott munkának a díja. Már pedig a legnagyobb embertelenség e munkadíjaknak a ki nem fizetése.

Minden illetékes tényezőt megkerestem, hogy e rettenetes helyzeten segítve legyen. Minden közbenjárás vagy felszólalás meddő maradt a pénzhány miatt. Énmagam azonban nem tudok belenyugodni e megokolásba. Lehet, hogy szemeim nem képesek elég mélyen behatolni Pénz öfélése titkaiba s ezért nem tudom

kellőleg tisztelni s fölébelyezni a többi földi javaknak, de talán azért megreszkírozhatom azt az állítást, hogy az emberi élet szentebb a pénznél.

Miért is itt, a nagy nyilvánosság előtt, a nyugdíjasoknak az éhhaláltól — nem képletesen beszélek — való megmentése érdekében e javaslattal jövök: Ha emberi életek megmentése érdekében elrokkirálható a kegyér, a tej s minden elsőrendű élelmi s egyéb eikk, vagy jószág tulajdonosaitól bizonyos áron, akkor ugyanezen célból miért nem lehetne alkalmazni kényszerkölcsönt a pénztulajdonosokkal szemben? Miért ne lehetne a bankok kihelyezett s behajtható kölcsöneit behajtani s ezeket aztán kikölcsönözteni a főispáni hivatalnak, amely ebből fedezné aztán Északerdély elrendezésének a megtörténtéig a nyugdíjakat, meg más, hónapok óta fizetés nélkül álló közalkalmazottak fizetését, mint a postásokét is?

Minden elmulasztott perc, emberek ezreinek nyomorát hosszabbítja meg s fokozza e nyomorból eredő mindenfajta szenvedéseit.

Pocol Victor dr.

A Kerekdomb alatt történt

Az egyik hideg téli reggel ügyesbajos dologom akadt a Kerekdomb alatt. Utközben egy asszonyságra lettem figyelmes, aki a házzámokat nézegette. Megkérdeztem, kinek keres?

— Egy hétgyermekes családot — volt a válasz.

Elfogott a kíváncsiság, mit akarhat ez az asszony attól a családtól, mert hát engedelemmel legyen mondva, egy székely paraszt is lehet kíváncsi, különösen a mai világban. Álltam és vártam, hogy érdeklődhessem, mit látott abban a házban, ahol kenyérkereső nincsen és hét gyermek mégis kenyéret kér. Ahogy ott állok, kijön az egyik házból az az asszony és sietve befordul a másik házba. Mikor onnan is kijött, szomorú volt az arca és könnyeket törölt le a szeméről. Kíváncsiságom tetőfokra hágott.

— Mondja kérem — álltam élce —, mit látott, miért könnyes a szeme?

— A Népvédelmi Egyesület kiküldöttje vagyok — felelt. — Kötelességem felvilágosítani, hogy ki szorul rá a népkonyhára?

— Es mit látsz ott tapasztalni?

— Az egyik házban 7 gyermek жа-gyoskodik a hideg szobában, cipő és ruha nélkül. A másik házban egy csecsemő fekszik felravalószóra, mert az

anyjának nem volt mivel táplálja. Férjét munkaszolgálatra vitték.

— Es most, hogy segítenek rajtuk? — érdeklődtem izgatottan.

— A hétgyermekes felírtam, a napközi otthonban enni adunk nekik, a másikat felküldtem a Népvédelmi Egyesületbe, segítsenek neki eltemetni a gyereket...

Őrcy szemembe könny szökött, amért ebben a nehéz helyzetben ilyent is hallani lehet. Nagyon jól esett ez és érdeklődtem: az asszonyság mennyi fizetést kap azért, hogy ebben a feneketlen sárban járja az utcákat?

Jóságos tekintetével csodálkozva nézett rám és csak annyit mondott: fizetést kapok az Istentől, aki erőt, egészséget ad, hogy ezt a dolgot is el tudjuk végezni! Es aztán sietve faképnél hagyott.

En őregedő szívem hálójával gondolok a Népvédelmi Egyesületben dolgozó minden egyes asszonyságra. Erőt, egészséget kívánok nekik, hogy minden szegény embernek letörölhessék a könnyét. Sok olyan jó lelkiismeretű asszonyságot neveljen fel a Népvédelmi Egyesület, mint akivel nekem volt találkozásom a Kerekdomb alatt.

BALÁZS ANDRÁS
csikszerepai parasztmunkás

A lakásbejelentés és a segélyezés jobb módjáról

Tisztelt Szerkesztőség!

Nagy a tájékozatlanság a lakásbejelentések körül. Tudniillik, egyes utcákban már hónapokkal ezelőtt kihozták a bejelentőlapokat és elintéződött a bejelentés, de még nagyon sok utcában nem kézbesítették ki a bejelentőlapokat a ezért a lakosság most nem tudja megvárja-e, míg kikézbcsítik vagy bemenjen-e a központba és ott intézze el? Amennyiben a néprendőrségnek nem volna elég embere a bejelentőlapok kikézbcsítésére és kitöltésére, bízzák akkor az utca-bizalmiakra ezt a feladatot, hiszen a népszámlálást is ők végezték. Egy másik változtatásra szoruló ügy: szinte naponta valami új adózásra vagy adakozásra szólítja fel az embert a hatóság, vagy a Népvédelmi Egyesület. A gyenge keresetű munkás szempontjából ideje volna már más bevételi forrásokhoz fordulni, hiszen kereseti adó, magas betegsegélyzési illeték, közmunkamegvaltási díj, egyházi adó és a szakszervezeti tagsági díjak amugy is igénybe veszik a vékony keresetet. Nem lehetne a hátró Atzél Ede-féle fasiszták földjeinek és vagyonának az eladásából pénzt teremtetni a szükséges közkiadásokra? Ne hársítsák a szegény emberekre a többi szegények segélyezőit is.

Bartók Gyula,
a Móhac-utca bizalmija.

CSILLAR,
villamossági cikkek,
villany szerelés
HOMM VILMOS-nál
...takert... 6 sz.

Mindent a győzelemért!

Rekord öntéssel helyrehozták a hidraulikus prést a vasúti műhely öntői

Először készült hetven mázsás öntvény a kolozsvári műhelyben

KOLOZSVAR, február 17. A vasúti műhely öntői hatalmas sikert aratnak. A német rombolók kivonulásuk előtt a hidraulikus prést szétzúzták, úgy gondolván, hogy kerékeszterga nélkül, nem lesz majd módunkban vonatkeréket készíteni. Már pedig nekünk mindenáron készítenünk kell kerékeket, — határozták el az öntőde vezetői, bár őket is, meg az üzemi bizottságot is alaposan elgondolkoltatta a hidraulikus prés hiánya. Ezen csak az segíthetne, ha utat önthetnének, de a hidraulikus préshöz hasonló nagyságú darabot a mi öntődénkben még sohasem öntöttek. Gátolta ezt a munkát a nagy hideg is.

És mi mégis elhatároztuk és neki is fogtunk a hetven mázsás darab előállításához. Ha a fasizmus követelte volna tőlünk ezt a munkát, meg sem próbáltunk volna vele. De mivelhogy éppen a fasizmus végső legyőzésére kellett ezt a munkát elvállalnunk, minden erőnket és tudásunkat előszedjük erre. Igaz, mivel ilyen munkához hiányoztak a szükséges eszközök, előbb kísérletet tettünk a Magyar Acélárugyár öntődjében, hátha kiöntik nekünk a kiönteni valót? Igen ám, de csak a formázásért 20.000 pengőt kértek s mi adtuk volna a hozzávaló anyagot is.

Nem volt más hátra, meg kellett mutatnunk, hogy a vasúti műhely öntői is megbirkóznak a nagy feladattal. És megmutattuk. Ebben az erőfeszítésben különösen kitűnik Sárosi János, Nagy István, Piros Mihály, Ruzs Mihály, Herban Emil, Szóke József, Székely István, Csűrök Sándor, Kádár József, Novac Nicolae, Nagy János, Nagy Ferenc öntőelutársak, dícséret illeti az öntőde lakatosait is. Tuljártunk a fasiszta rombolók eszén s ellenük fordítottuk az öntőde erejét. Így öntjük mi új formába a régi világot.

JUCAN GAVRIL

öntőcsoportvezető és főbizalmi.

A Magyar Népi Szövetség északerdélyi végrehajtó bizottságot szervezett s bizottságot küldött ki az ODA nemzetiségi törvényjavaslatainak tanulmányozására

KOLOZSVAR, február 17. A Magyar Népi Szövetség kolozsvári és kolozsmegyei szervezői az ODA északerdélyi tanácskozásán megjelent MNSz-kiküldöttekkel együtt nagyjelentőségű megbeszélést tartottak, ahol elhatározták, hogy az Országos Demokrata Arcvonal programjának a magyar néptömegek közt való népszerűsítése és a magyar nép egységes északerdélyi képviselete érdekében Kolozsvár székhelyen felállítják a Magyar Népi Szövetség északerdélyi végrehajtó bizottságát.

A Magyar Népi Szövetség északerdélyi végrehajtóbizottsága mindaddig ideiglenes jellegű, amíg a brassói központ azt jóvá nem hagyja. A bizottság tagjai Kolozsvár részéről a következők: Balogh Edgár, Bányai Lászlóné, Csögör Lajos dr., Demeier János dr., Fodor Pataky Adám, Mezei Lajos, Nagy István, Simor István és Szepesi Sándor. A megyék meg-

bizottai a végrehajtóbizottságban Borsi József (Bihar), Deák Odön (Szatmár), Székely Mihály (Szolnok-Doboka), Nemezc Lajos dr. (Szilágy), Horváth Dénes (Marostorda), Kiss Gyula (Udvarhely), Vargancsik Lajos (Csik) és Szász József (Háromszék).

A konferencia felhatalmazta a végrehajtóbizottságot, hogy bizottságot küldjön ki az ODA nemzetiségi törvénytervezeteinek tanulmányozására, értekezletet hívjon össze a két nyelvű kolozsvári egyetem megvalósítása után az önálló kolozsvári magyar egyetem megalapozásának előkészítésére és a román demokratákkal való legszorosabb szövetkezés alapján segítse elő a délerdélyi magyarság sérelmeinek megszüntetését.

Az értekezlet táviratban üdvözölte Groza Pétert, a Frontul Plugarilor vezetőjét és Kurkó Gyárfást, a Magyar Népi Szövetség brassói központjának elnökét.

A Dermata több, mint 25.000 bakancscsal látja el a kolozsvári munkafrontot

Rohamosan emelkedik a Dermata-munkásainak munkateljesítménye

KOLOZSVAR, február 17. A kolozsvári öntudatos munkásság harcából, amelyet a győzelmes vörös és román hadseregekkel vállalva a fasizmus kiirtásáért vivunk, a Dermata-munkások nagy részt vállaltak. Munkájuk célja a felszabadító hadseregek harcosainak és a munkafront katonáinak ellátása lábbelivel.

Az Üzemi Bizottság legteljesebb együttműködésben a gyár vezetőségével a Kommunista Párt gyári sejtjeinek irányítása mellett fokozza a termelést és állandóan javítja a termelvények minőségét. Miután a munkásság megtisztította sorait az oda nem való elemektől, olyan öntudatos vezetők vették át a dolgozók irányítását, akiknek az a céljuk, hogy elsajátítsák a vezetéshez szükséges tudást és a technikát, mert tudják, hogy olyan emberek, akik urai a

Lakbörletli szerződés ívek és 5 százalékos forgalmadó blokkok állandóan raktáron

Lebl és Melchner papirkereskedés Kolozsvár, Unió-utca 4.

technikának, sokkal több eredményt tudnak elérni, mint a múlt vagy a ma termelési eredményei.

Az Üzemi Bizottság tudja, hogy az élen járó munkások vezetésével fogjuk ledönteni a termelés régi és mai szabályait, tul fogjuk haladni a munka termelékenységének a fasiszták alatt elért fokát s ily módon lehetőséget nyitunk a jobb és szebb élet felépítésére országunkban.

Ezt az akaratunkat tetteinkkel bizonyítjuk. A Vörös Hadsereg bevonulásának napjaiban a Dermata-művek termelt naponta 500 pár katonai bakancsot.

Ugyanazon hónap 21-től kezdve már 800 pár katonai bakancsot és 420 pár csizmat.

Január 18—26-ig 870 pár katonai bakancsot és 430 pár csizmat.

Január 26-tól február 2-ig 910 pár katonai bakancsot és 440 pár csizmat.

Február 2-től mai napig 1050 pár katonai bakancsot és 450 pár csizmat.

Ezenkívül a dolgozók cipőellátását napi 1200 pár polgári lábbeli előállításával biztosítjuk.

A termelés további fokozására irányuló munkálatok folyamatban van-

nak. Eddig is az üzem ellátta a CFR-munkásságot 200 pár cipővel és bakancssal, a zsidó munkaszolgálatosokat 250 pár cipővel és bakancssal, a szakszervezetek munkásságát 13.850 pár cipővel és bakancssal, s a néprendőrséget 355 pár cipővel és bakancssal.

Most dolgozik az üzem a városi műszaki munkások ellátására 170 pár lábbeli előállításán, s a MAGISZ részére 600 pár lábbeli előállításán,

amivel a város ellátásának biztosításához járul hathatósan hozzá. A Dermata ezenkívül munkájával biztosítja munkásainak és eltartottjainak, körülbelül 10.000 embernek az ellátását. Mindezt hajcsárok nélkül, szabadságban, a kizsákmányolás lehetőségének megszüntetésével, egységben. Ebben van a Dermata-munkásság ereje.

Gyurka Ilona
Dermata-munkásné

Sokszáz bányási sváb egyszerre rájött, hogy eredetileg — franciák

A temesvári francia konzul leleplezi a francia származású igazolványokkal üzőt visszaélést

Temesvár, február 17. A bányási volt Német Népcsoport táborából százan és százan — de még a hajdani legghangosabbak közül is igen sokan — a legutóbbi hetekben kérvényekkel felerelve valóságos rohamot intéztek a temesvári francia konzulátus hivatala ellen, hogy minősítsék — franciákká őket! Arra hivatkoztak, hogy 200 évvel ezelőtt őseik Elzász-Lotharingiából vándoroltak be és ők, a leszármazottak, még ma is franciás vezetékeket viselnek — csak az anyanyelvük német.

Pierre Boullen konzul e rohamozással összefüggésben közleményt adott ki és három pontban foglalt megdöntenetelen érvekkel utasította vissza a kérelmezéseket: 1. A kérelmezők életmégnyilvánulása és lelkülete már igen régóta teljesen német; 2. A kérelmezők csak akkor igyekeztek franciákká fedezni magukat, amikor az események kedvezőtlenül váltak

számukra, tehát 1944 augusztus 23. után; 3. A kérelmezők életük során eddig pillanatra sem hivatkoztak francia származásukra, sőt — különösen az utóbbi években — büszkén vallották magukat „Herrenvolk“-nak. Még az ugynevezett „ártatlanok“ is akik — vallomásuk szerint — nem voltak beírva a „Volksgruppe“-be, elfogadták és élvezték, akár közvetlenül, akár közvetve, ennek a német csoportosulásnak minden előnyét.

Közleménye végén a francia konzul sajnálkozással állapítja meg, hogy egyes ügyvédek, közjegyzők és községi jegyzők előzékenységből vagy — pénzért, s egyszerű nyilatkozatok vagy „alkalmi“ tanúk vallomása alapján „származási igazolványokat“ állítottak ki. Ezeket a nyilatkozatokat érvénytelennek nyilvánítja, mert csak a francia hatóságoknak van joguk a francia származás megállapítására.

Kiütéses tüszű Kolozsvárt

Tekintettel arra, hogy a városban kiütéses tüszű lépett fel, továbbterjedésének megakadályozására a rendőrfőnök a következőket rendeli el:

1. Minden gyűlést és összejövetelt további intézkedésig beszüntetünk. Ugyanígy a táncmulatságokat is.

2. Mirdazoknak, akik a frontról, fogoly- vagy gyűjtőtáborból érkeznek, szállást adni nem szabad, ha irással nem igazolják, hogy előzőleg léregtelepítve nem lettek.

3. További intézkedésig mozi és más látványossági előadásokat betiltunk.

4. Mindenki, akinek lakásán lázas beteg van, jelentse az illetékes kerületi orvosnak vagy más orvosnak. Fentiek elmulasztása súlyos büntetést von maga után.

Guzner Miklós dr.

városi főorvos.

Ion Cioclu
rendőrfőnök.

Kereskedők figyelmébe

„China“ rumos teaizsító kapható az előállító üzemből, Munkácsi-utca 28 szám. Vidékre és nagykereskedőknek árendemény!

Figyelem!

Felkérem azt a Csizsér nevű urat, aki a napokban hazajött Ceglédre, hogy Szóke Gyulánét sürgősen keresse fel Döbrentei-utca 7 szám alatt, Kolozsvár.

FELHÍVÁSOK

Támogassuk a hazatérőket!

Miskolczi Dezső dr., a kolozsvári tudományegyetem rektora, a mai napon száz pengőt juttatott szerkesztőségünkbe azzal a kéréssel, hogy ezt az összeget fordítsuk a hazatérők segélyezésére.

Amikor ezt az adományt nyilvánosan nyugtázzuk, egyben meg is indítjuk a Világosság új gyűjtését a hazatérők támogatására. A szerkesztőségünkbe küldött segélyösszegeket a Magyar Népi Szövetségnek továbbítjuk a Horea-ut 35 és 42 alatt megnyílt Hazatérő Otthon és Hazatérő Iroda biztosítása érdekében.

Itt írjuk meg, hogy a hazatérőket fertőtlenítsék és csak a fertőtlenítés után szállásolják el. A segélyakcióban tevékeny részt vállalt a tanítóság és a magyar egyetemi hallgatóság is.

*

A Társadalmi Segítő Munkahözösség hétfőn, február 19-én délelőtt a Városháza tanácstermében munkabizottsági gyűlést tart, melynek tárgya egyrészt a szegénysorsu munkaképtelenek, másrészt pedig azon réászorult családok segélyezésének megbeszélése, akiknél a család a háború következtében távol van a családjától.

A Dermata-tisztviselők tisztogató bizottságának felhívása. A Dermata-tisztviselők tisztogató bizottsága február 23-án ülést tart. Az ezzel kapcsolatos bejelentéseket zárt borítékban a Dermata-cipőüzletben (Kornis-utca 1) kell leadni.

Figyelmeztetés!

Felreértések elkerülése végett közöljük, hogy a pengő és lej 1:50 arányú beállítását az ODA északerdélyi tanácskozása javasolta ugyan, de ennek végrehajtása illetékes szervek feladata lesz s így a hatóságok hivatalos intézkedésig a beállítási kulcs továbbra is 1:30.

A Világosság szerkesztősége.

Apróhirdetések

HIRDETESI ARAINK: Apróhirdetés szavankint 60 fillér, legkisebb apróhirdetés 10 szög 6 P. Kereset hirdetés cm² 1.50 P. Hírek között szavankint 1.50 P. Nyilttér szavankint 3 P. Közg. közlemények szavankint 2 P.

Adás-vételei

220, 380-AS dinamo olcsón eladó. Papp-utca 36, ajtó 7. 3648

ÓCSKA sezlón- és butorugót bármilyen mennyiségben veszek. Bányai, Tordai-utca 19 szám. 3637

SÜRGŐSEN vennék nagyobb váltós Cantulia harmónikát. Pietro Riccardini, Lengyel Szanatórium. 3639

ELADÓ angorafonal. Hévíz-ter 12 szám. 3634

BEKEBELI leánykabát Kuun Géza 2. I. 5. alatt eladó. Déli 1-2 órákor. 3631

KÖRKÖTŐGÉP eladó. Papp-utca 40. Asztalosműhely. 3629

Egy darab Safe London pánccs szekrény eladó. Legjobb minőségű, jó állapotban. Szentgyörgy-utca 32. 3626

Finkler Antal irógép-szaküzlet

Bólyai-utca 4. szám (udvarban)

vállal irógép- töltőtolljavításokat, sokszorosítást, másolást, fotómásolást.

Vásárol töltőtollhoz bármilyen anyagot és félig kész töltőtollakat.

VESZEK szép családi házat. Villa előnyben, Veszek pörhaldas gyümölcsöset. Cim a kiadóban. 3646

ANGORAFONALAT keresek megvételre. Cimeket sürgősen a kiadóba, „Nyulacska” jeligére. 3645

TÜZÁLLÓ hely kapható kütönbűző nagyságban. Secula-cég, Széchenyi-ter 33. szám. 3612

ÜZLETHELYISÉG forgalmas helyen, berendezéssel átadó. Cim a kiadóban. 3623

KÉT drb. számár eladó. Megtekinthető Tass vezér-utca 0-8 szám alatt. 3632

ELADÓ egy szekrény és egyéb butorok. Cim a kiadóban. 3642

SZABÓ JÁNOS

női szabóságot újból megnyitotta Szabadság-ter 11.

EGY mély, fehér gyermekkosci eladó. Görbe-utca 24. 3641

HORDOZHATÓ irógépet, táskagremont, modern totógépet vásárol „Libertas”, Deák Ferenc-utca 42. 3400

MÉLY gyermekkosci eladó. Mócok-utca 141 szám. 3528

IRÓGÉP (Schmid premier) eladó. Szentgyörgy-utca 23. Fejsző csengővel cserélni. 3582

ELADÓ sezlontakaró, dunyhatok, párna, tányérok. Hegedűs Sándor-utca 15. 1-4 óráig. 3604

Aru - Butorszállítási nehézsúlyú tárgyak fuvarozásai

szakszerűen és jutányosan vállaljuk Rosenbergről és Adler szállítók. Dézma-utca 26.

CUKRASZ- és mézeskalácsos üzem felszereléssel kiadó. Virág, Kisfaludy-utca 36 szám. 3603

NAGYON szép cserepes virágok sürgősen és olcsón eladók. Ilona-utca 1, földszint 1. 3605

KITÜNŐ állapotban lévő, mély gyermekkosci megvételre keresek. Görögtemplom-utca 6. 3600

ELADÓ új sinadrág és kabát. Szabadság-ter 14 szám. Németi. 3610

ANGORAGYAPJU és fonál eladó. Szondy-utca 20. Délután 4 órától. 3606

NAGY tyukketrec, mely megfelel nyul-tenyésztőknek is, eladó. Heltai-utca 11 szám. 3614

LITERES halas, hetedcás, feles, negyedcás üvegek eladók. Heltai-utca 11 sz. 3614

ELADÓ férfi rövid télikabát, 42-ös új férfi teicpő. Földes-utca 12. 3616

BÉLYEGGYŰJEMÉNYEKET, tömegbőlyegyet bárkinél előnyösebben vásárolok. Dávid Ferenc-utca tizenkettő. 3070

ASSZONYOK FIGYELMEBE! Tüzálló főzőedény kapható. Luszty és Moskovita üvegüzlet, Széchenyi-ter 29. 3214

VESZEK mindenféle új gépkocsitalkatréseket. Solyom, Deák Ferenc-utca 34. 3201

ARANYAT, ezüstöt napi áron veszünk Urbansky és Kérdő, óra- és ékszerkereskedés, Szabadság-ter 24. 3413

KÖNYVEKET, könyvtárat legmagasabb áron megvesz Lepage könyvkereskedés. 3460

LEGUJABB

Magyarország teljesen új politikai orientációt fog követni

— mondta Miklós Béla miniszterelnök

MOSZKVA, február 17. (Rádió). Dálnoki Miklós Béla, az ideiglenes magyar nemzeti kormány miniszterelnöke nyilatkozatot adott egy szovjet újságíróknak. A miniszterelnök hangzottatta azt a meggyőződését, hogy Magyarország a fegyverszünet megkötésével biztosította jövőjét.

— Minden erőnket összeszedjük — mondta — a radikális újjáépítésre. Ki akarjuk venni a részünket a hitlerizmus elleni háborúból, ezzel is bizonyítva, hogy teljesen szakítottunk az átkos németbarátsággal. Hangsúlyozni akarom, hogy az új Magyarország teljesen új politikai orientációt fog követni. Az országot meg fogjuk tisztítani a fasiszta és nyilaskeresztes elemek maradványaitól. A földreformot, amely annyi évszázad óta álma a magyar parasztságnak, haladéktalanul

végrehajtjuk. Ezekután elmondotta, hogy a kormány tagjai állandóan járják az országot s bár a hitleristák és magyar cinikusok mindent rombadöntöttek és elpusztítottak, mégis új élet támad a romokból.

A bátor és hős Vörös Hadseregnek köszönhetjük — mondta a miniszterelnök —, hogy megmenekültünk a német igából. Ha a Vörös Hadsereg nem szabadít fel bennünket, akkor feltétlenül elpusztultunk volna.

— A kormány kezekedik arról — mondta a befejezésül —, hogy minden erejét összeszedi az ország kötelezettségeinek teljesítésére. Bármilyen nehéz körülmények között legyünk is, a fegyverszüneti feltételeket a legszigorúbban betartjuk és az előírt kötelezettségeinket mindenáron teljesíteni fogjuk.

TÜZÁLLÓ köedény érkezett a Makkay-vaskereskedésbe. 3490

BÉLYEGGYŰJEMÉNYEKET, tömegbőlyegyet állandóan magas árért veszek. Horea-utca 48, első emelet 5. 3485

KÖSZÖRÜKÖVEKET bármilyen méretben magas árért veszek. Szlezják fémipari üzem, Deák Ferenc-utca 24. 3484

Veszek és eladok
használt ruhákat
RUSSU LÁSZLÓ
Dávid Ferenc-utca 3. szám.

KITÜNŐ, mely gyermekkosci, gyermekmérleg eladó. Petőfi-utca 5, földsz., ajtó 4 szám. 3606

2.5 HP villanymotort megvételre keresek Galamb-utca 12. 3525

TASKAIROGÉPET keresek megvételre. Cim: Méhkas Diákszövetkezet, Szabadság-ter 2. 3519

EGY férfi feles bőrkabát eladó. Szabadság-ter 6 sz., ajtó 3. 3521

FERFI és női Singer-varrógép eladó. Welsz, Radák-utca 4. 3574

ELADÓ eladó underwood irógép, 3000 pengő. Ugyanott torbelyberendezés is. Itok-iroda, Deák Ferenc-utca 11. 3572

Használt ruhát
a legmagasabb áron veszek és jutányosan eladok. DISZKRET használatruha-kereskedés, Bólyai-utca 8.

FIGYELEM! Tört aranyat és ezüstöt napi áron vesz Hilf halman órák és ékszerész Kolozsvár, Mátyás király-utca 2 szám. 3573

ANGORAKETRECEKET, esetleg nyullal veszek. Méhes-utca 51. Sz. l. 3560

EGY 0.3 HP, 0.6 HP, 3.5 HP motor, fűtőkökád és henger eladó. Ugyanott egy tanuló tevéletik. Kadák-utca 4, villanyszerelőnél. 3561

ELADÓ forgalmas helyen üzletet sarokház, összkomfortos lakásokkal. Cim a kiadóban. 3575

HALOSZOBA kombinált szekrényvel eladó. Kemény Zsigmond-utca 101. 3577

KÖNYVSZERENYEK, komódok, vitrin, fotelek, székek, szekrények, íróasztalok, festmények, tükrök, szőnyegek. Kossuth Lajos-utca 14. Kanyaro. 3579

ARANYHEGYŰ töltőtollat veszek. Új tollakban választék. Fűtőp Kálmán, Deák Ferenc-utca 22. 3586

KERESK megvételre jókarban lévő gázkályhát vagy gázreosót. Cim a kiadóban. 3594

KASSZAPULTOT megvételre keresek, lehetőleg jó állapotban. Cim a kiadóban. 3590

Alkalmazást keres

VIDÉKI technikusnő, önálló munkacsoport vezető laboratóriumba vagy rendelőbe alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 3307

KONFEKCIÓ részére angol, francia és gyermekruha készítését vállalja háznál szakképzett varrónő. Cim a kiadóban. 3581

BEJÁRÓNÓ elhelyezést keres. Kalauz-utca 16 szám. 3622

FIATAL lány kezdő tisztviselőnői állást keres. Petőfi-utca 2. 3599

SZERVEZŐ tisztviselő, erdélyi nagy gyakorlattal munkakört keres. Cim a kiadóban. 3587

Alkalmazást kaphat

KEFEKÖTŐ behuzolányok felvételnek és behuzáshoz tanulók is. Galamb-utca 25 szám. 3647

FATAL, megbízható kifutóit keresünk. Capitól-mozgó. 3633

VASESZTERGÁLYOS segédet, önállóan dolgozó felvezek. Mikes-utca 12. 3630

MÁSODIK elemista tiamhoz házitanítót keresek. Mikes-utca 17. Luka Ferenc. 3630

MEGBÍZHATÓ, egyedülálló nőt keres gyermektelen orvosházaspár azonnalra. Cim a kiadóban. 2314

FUSZERÜZLETBE gyakorlott kiszolgálókiszásony felvételik. Széchenyi-ter 34 szám. 3619

KISEBB hához szerényebb gyermektelen házaspárt házmesternek keresek. 3159

KOMOLY, főzni tudó mindenest keresek. Malom-utca 10, cukorkaüzlet. 3601

AUTOSZERELŐT, villanyszerelőt és hűtőtjavító felvezek. Pop és Duma, Petőfi-utca 44. 3609

TANULOT felvesz a Makkay-vaskereskedés. 3490

KIMONDOTTAN rezontóket, fémcsiszolókat és tanulókat felvesz Gáll Tibor fémöntőde, Liliom-utca 19. 3552

KERESK egy nőt vagy kislányt mosogatni 12-től fél 4-ig, ebéd- és némi fizetéssel. Szentgyörgy-utca 3, vendéglő. 3589

KOSZTHORDÁSRA idősebb, becsületes nőt vagy férfit keresek. Cim a kiadóban. 3570

PÁSZKASÜTÉSHEZ munkásnőket sürgősen alkalmazunk. Jeientkezni Timár-utca 34, Orth. Zsidó Hűközség. D. e. 10-12-ig. 3551

Ingatlan-lakás

FÜRDŐSZOBA-használatlalt, ágyneművel csinosan butorozott szoba klinika közepében kiadó. Arany János-utca 6, Kissné. 3625

KERESK egy szoba vagy két szoba konyha lakást a Széchenyi-ter közelében „Napos” jeligére. Gr. 42

NAGY raktárhelyiséget keresek a belvárosban, lehetőleg földszinten. Keresek üvegüzlet. 3638

KERESK a belvárosban 2, esetleg 3 szobás összkomfortos napos jó lakást, lehetőleg 1-ső emeleten. Cimeket a Bauch-üzletbe kérek, Dózsa György-utca 2. 3544

BELVÁROSBAN, vagy közelében kétszobás komfortos lakást keresek. Ajánlatokat kiadóba „Modern” jeligére. 3600

NEGYSZOBÁS összkomfortos lakás kiadó Erzsébet-ut 32. 3617

BUTOROZOTT szoba kiadó Hegedűs Sándor-utca 15, 1-4-ig. 3604

BELVÁROSBAN keresek lehetőleg modern házban 3-4 szobás, összkomfortos lakást. Cimet „Házbért egy évre előre fizetem” jeligére a kiadóba kérek. 3432

BUTOROZOTT szobákat és lakásokat keresek jól fizető megbízóimnak. „Express”-iroda, Dózsa György-utca 6. 3441

Ciánosz

és veszélytelen gázakkal írt DEAK mérnök Kolozsvár, Malinovszky-ter 1. sz. (volt Hitler-ter). Félemelet.

Különlék

FELKÉREK mindenkit, aki valamit tud a következőkről, értesítsen: Febr. 13-án, szerdára virradó éjjel sátramat feltörték és onnan több falusi kabátot (közte két drb. női plüsskabátot), posztónadrágot, pantallónadrágot, sportnadrágot, szövet bricsesz-nadrágot, egy zöld posztó bricsesz-nadrágot, szövet- és posztómellényeket elvittek. Ha valaki nyomravezet, ezer pengő jutalomban részesül. Ferenczy László, Széchenyi-ter, 6. számú ruhássátor. Lakásom: Külmonostori-ut 95. 3539

KÉREM azon illetőt, ki férjmentől, Schweiér Nándortól valamelyik romániai fogolytáborból levelet, vagy üzenetet hozott, forduljon be Schweiér Nándor férfidivát-üzletbe, Szabadság-ter 18. Fáradságát megváltalom. 3645

BETARSULNÁNAK üzletbe, üzembbe, vagy vállalkozásba huszonötzert harmincezer, ötvenezer és kettőszáz ezer pengővel. Bővebbet „Express” iroda Dózsa György-utca 6. 3479

FELKÉREM mindazokat, akik Gáspár Mihály G. H. tizedesről valamit tudnak, értesítsék hűgát, Vladone Viktornét Berde Mózes-utca 2. Utolsó táboriposta száma 476 volt. 3644

KI tud rója? Boletek Jenő leventefővezetőről, kit szeptember 24-én vittek el a Honvéd-utcai kaszárnyából, kérem értesítse aggódó szüleit, Árpád-ut 70. sz. 3636

KI tud Teleky Józsefről, aki a 9-es mérő tüzezőrednél volt Szombathelyen, értesítse Teteky Józsefnét Bakamál-utca 18, vagy Teleki Sándort, Szentgyörgy-utca 32. 3627

KI tud Teleky Józsefről, repülő szék-ről, aki Ersekújvártól utoljára életjelet magáról és Teleky Mihály 105-ös légvédelmistáról, aki Budapesten volt utoljára, értesítsék Teleky Sándort, Szentgyörgy-utca 32. 3628

BERELSZÁMOLAST, OTI és illetményjegyzék elkészítését minden délután lakásomon vállalom, Mócok-utca 147. 3640

URAIM! Nyakkendőket hozzák rendező Nyakkendőklinika, Unió-utca 12. 3564

MÁRTON Imréné újra főz Schütz János-utca 9. Kétfogásos 6 pengőtől, háromfogásos 7 pengőtől. 3601

KÉREM az illető urat, ki a fiam ügyében szerdán kereset, sziveskedjék újra felkeresni. Harkó, vár-utca 4. 3616

ATU LÁZÓ szobákat keresek jól fizető ügyfeleimnek. „Express” iroda, Dózsa György-utca 6. 3615

FÉNYEZŐSEGÉD (Sanyi) mielőtt elindul, értesítsen címéről férjem érdekében. Péter Pálné. 3613

KI tud Ruszu László karp. ővezetőről, 2611. gy. zlj., aki a beregszászi 582-es tábori kornáz sebészeti osztály irnoka volt, 1944. szept. 27-én adott utoljára életjelet magáról? Ha valaki tud róla, sziveskedjék értesíteni öccsét, ifj. Ruszu Györgyöt 8-14 h-ig az OTI pénztárában, Eötvös-utca 5. 3620

FELKÉREM mindazon egyénéket, akik tudnak valamit fiaimról, Ferenczi Kálmán hradósról, a tábori posta száma K. 641., Ferenczi László 26-as hídász-tizedes, szakaszparancsnok-helyettes, tábori posta száma B. 132 volt, utolsó állomáshelyük Válaszút volt, értesítsék szüleit d. u. 2 óráig. Teleki Mihály-utca 10. sz. alatt a kötetében. 4643

BUKAREST, Nagyvárad és Kolozsvár részére megbízásokat vállal Barna és Társa, Deák F-utca 49. 3320

MINDIG ír a tököstolla, ha György Jakabtól vásárolja, vagy javíttatja. Használt tollakat magas áron veszek. 3347

KESZTHELYRŐL érkezett egyéni kérem tudassa címét. Gilovics és Papsz, Szabadság-ter 17.

KI TUD Borsos Sándor zászlósról (26/II. Gb.) Legutoljára Meczóhátról adott életjelet. Értesítésekot Villamos-utca 11 alá kérek. 3132

NŐI, férfifehérműi varrást és szabást tanít Székely Gézné Tamás András-utca 24. 3549

OXIGÉN palackok megtöltését elvállaljuk. Városi Gázművek, Dézma-utca 34. 3566

ARU- és butorszállítást, vidékre is, szakszerűen vállal „Express” szállítási vállalat. Iroda Horea-utca 34. Telep Szent István-utca 33. 2492

FELKÉREM mindazokat a légos utjakat, akik Mágner Árpád és Mágner János fiaimról tudnak, értesítsék aggódó szüleit, Mágner Árpád Szentgyörgy-utca 2. 3588

KÉREM mindazokat, kik Rosenthal Sámontól megörzött végett árítottak holmikat, sziveskedjenek fiával, Rosenthal Ernővel, Rudolt-utca 33, közölni. 3590

IZSAK Etelka, lakott Kolozsvár Budai Nagy Antal- (volt Honvéd-utca 7, adja) életjelet magáról. Szöllősi, Kolozsvár. 3598

Szerkesztő BALOGH EDGAR A szerkesztésért felel NAGY ISTVAN